

TIITELLEHT Prangli

Planeering on kokkulepe kolme osapoole vahel: riik, omavalitsus, omanik.

- **Riik määrab** oma huvid seaduste, valitsuse määruste ja ministrite käskkirjadega. Planeeringu järelvalve funktsioon on riigi esindajal Harju Maavalitsusel, kes esindab riigi huvisid.
- **Valla ülesanne on** tagada saare territoriaal-majanduslik areng, tagades seejuures elanikele normaalsed ja turvalised elutingimused. Planeeringuga määratakse ehitamise tingimused, st. ehituskeelualad ja piirangud, ehitamise kord hajaasustuses ja tehakse ettepanekud detailplaneeringu kohustusega piirkondade ning maa kasutamise sihtotstarbe kohta. Vald tegutseb oma ülesande täitmiseks üldplaneeringu tellijana.
- **Omaniku huvi** on jälgida ja teha omapoolsed ettepanekud omandiõiguse kaitseks, et kavandatavad ettevõtmised tagaksid säästva arengu ja ei kahjustaks omaniku huve.

Maade tagastamine subjektidele on algsjärgus. Loodame, et käesolev planeering on abiks omanike taastekkele.

Kaasates kõigi osapoolte arvamuste saamiseks asjast huvitatud ametkondi, teisi planeerimisega tegelevaid asutusi ja valla elanikke, on järgnevas püütud selgitada võimalusi arengueelduste rakendamiseks vallas.

Töögrupp tänab kõiki töösosalenuid kaasabi eest.

Projekti juht

L. Pakosta

SISUKORD

			lk.
	EESSÕNA		5
I	PLANEERITAVA ALA ÜLDÜLEVAADE		7
	1. Üldandmed		7
	2. Asustus. Rahvastik. Tööjõuressursid		14
	3. Teenindus		17
	4. Tehniline infrastruktuur		19
	4.1. Sadamad		19
	4.2. Lennuliiklus		20
	4.3. Teed		20
	4.4. Elektrivarustus		21
	4.5. Side		22
	4.6. Vesivarustus, veekäitlus		22
	5. Keskkonna seisund ja kaitse		22
II	PIIRANGUD MAAKASUTUSELE		25
III	FUNKTSIONAALNE TSONEERIMINE. TERRITOORIUMI PLANEERIMINE		39
IV	RIIGI- JA MUNITSIPAALMAAD		44
	1. Riigimaad		44
	2. Munitsipaalmaad		44
	KOKKUVÕTE. ETTEPANEKUD		45
	KASUTATUD MATERJALID		46
SKEEMID TEKSTI KOOSSEISUS			
Skeem 1	Viimsi vald	M 1 : 100 000	8
Skeem 2	Prangli ühendusteed mandri ja Nais- saarega	M 1 : 100 000	9
Skeem 3	Asustus. Teenindus	M 1 : 20 000	18
Skeem 4	Puhkus	M 1 : 20 000	43
JOONISED			
Joonis 1	Piirangud ja ettepanekud	M 1 : 10 000	79
Joonis 2	Üldplaneering	M 1 : 10 000	80

LISAD

Lisa 1	Prangli saare üldplaneeringu lähteülesanne	48
Lisa 2	Viimsi Vallavolikogu otsus 11.03.1997.a. nr. 68. Prangli saare üldplaneeringu algatamise kohta	63
Lisa 3	Prangli saare üldplaneeringu arutelu 09.09.1998.a. (tutvustamine Viimsi Vallavalitsusele)	64
Lisa 4	Prangli saare üldplaneeringu arutelu Pranglis 10. sept. 1998.	65
Lisa 5	Soome lahe saared (väljavõte Eesti meresaarte nimestikust)	68
Lisa 6	Prangli saare suured rändrahnud	69
Lisa 7	Kvaternaarsete setete Prangli saare tugiprofiil	70
Lisa 8	Maagaasi ilmingutest Eestis	71
Lisa 9	Navigatsioonimärgid	72
Lisa 10	Kunstimälestised	73
Lisa 11	Prangli saare matkarajad	74
Lisa 12	Piirivalveameti kiri 09.06.1998.a. nr. 1.4–21/3211 — vormistamist vajavate maatükkide nimekiri	77
Lisa 13	<ul style="list-style-type: none"> • Prangli saare üldplaneeringu kooskõlastamine • Harju Maavalitsuse planeerimiskomisjon - komisjoni protokoll 13.01.1999 • Eesti Riiklik Mereinspeksioon 18.11.1998.a. nr. 11-3/1597 • Harjumaa Metsaamet 28.01. 1999.a. nr. 1-5/10 • Lennuamet 13.11.1998. a. nr. 1-13/756 • Piirivalveamet 15. 12.1998 a. nr.1.12-9/6841 • Piirivalveamet 18. 06.1999.a. nr.1.12-9/6841 • Piirivalveamet 18. 06.1999.a. nr.1.12-8/3447 (adressaat Viimsi Vallavalitsus) • Teede- ja Sideministeerium 26. 11. 1998.a. nr. 2-3-14/1448 ja 4449 • Väljavõte joonisest nr. 2 Harjumaa Päästeteenistuse, EE AS PEV ja Veeteede Ameti kooskõlastusega • Lisa Veeteede Ameti kooskõlastusele • Vallas üldplaneeringu avalikustamise käigus (25.01 kuni 25.02.1999) laekunud ettepanekud ja arvamused 	81
Lisa 14	Viimsi Vallavolikogu otsus 08. 12. 1998. a. nr. 484 üldplaneeringu vastuvõtmise kohta	97
Lisa 15	Teade üldplaneeringu avalikustamise kohta (Viimsi Teataja 20. jaanuar 1999.a.)	98
Lisa 16	Kokkuvõte Prangli üldplaneeringu arutelult (Viimsi Teataja 01. aprill 1999.a.)	99
Lisa 17	Prangli saare üldplaneering valmimas (Harjumaa 01. aprill 1999, nr. 25)	100
Lisa 18	Piirivalveameti kiri 20.03.2000. nr. 1.12-9/1171 ja 05.04.2000, nr. 1.12-9/1171	101
Lisa 19	Harju Maavalitsuse kiri 18.05.2000, nr. 1-28/661	105
Lisa 20	Keskkonnaministeerium Harjumaa Keskkonnateenistus 31.05.2000, nr. 271	107

EESSÕNA

Töö koostamise aluseks on Viimsi Vallavalitsuse poolt kinnitatud ülesanne Prangli saare üldplaneeringu koostamiseks (vt. lisa 1).

Üldplaneering on planeeringulise suunitlusega kompleksne projektmaterjal, mille abil omavalitsus määratleb piirkonna edasise arengu visioonid ja strateegia. Üldplaneeringu ülesanne on määratleda saare territoriaalmajandusliku arengu tingimused.

Üldplaneeringu eesmärgiks on:

- selgitada piirangud maakasutusele, arvestades kujunenud olukorda, kaitstavaid loodusobjekte, kultuurimälestisi, väärtuslikke looduskooslusi jne.;
- määrata detailplaneeringut vajavad alad;
- määrata tehnilise infrastruktuuri rajatiste asukohad;
- teha ettepanekud maade sihtotstarbe määramiseks;
- reserveerida ehitusmaid;
- teha ettepanekuid territooriumi funktsionaalseks tsoneerimiseks;
- käsitleda saare keskkonna seisundit.

Territooriumi planeering aitab ette näha keskkonna võimalikke muudatusi ja õigeaegselt sekkuda neist tekkivatesse mõjutustesse.

Töö väljundiks on seletuskiri ja arvutikaart (paber kandjal väljatrükk põhijoonised „Piirangud ja ettepanekud” ja „Üldplaneering” M 1:10 000, teemakaardid M 1:20 000). Arvutisse sisestamise täpsus on M 1:10 000. Töös on koondatud erinevates ametkondades olev planeeritavat ala puudutav info. Kaardialusena on kasutatud Riigi Maa-ameti maakatastri koosseisus peetavaid katastri ja kõlvikute kaarte M 1:10 000. Töö temaatiline osa on töödeldud OÜ Maaplaneeringute poolt MapInfo tarkvaraga.

Joonisele 1 „Piirangud ja ettepanekud” (M 1:10 000) on koondatud:

- informatsioon maakasutust puudutavatest kehtivatest riiklikest piirangutest;
- tehnorajatistest ja objektidest tulenevad piirangud;
- loodusressursside seis;
- kaitstavad loodusobjektid, kultuurimälestised ja huviväärsused;
- kaitsemetsad;
- riigi maad;
- munitsipaalmaad.

Joonisele 1 on kantud maakasutuskitsendused ja kaitsetsoonid ulatusega 100 m ja üle selle. Töös on esitatud käesoleval ajal kehtivate külade piirid — lahkmejooned 1989.a. rahvaloenduseks koostatud maa-asulate skeemi (M 1:50 000) alusel, millele on tehtud lähtudes maakasutusüksuste piiridest vallapoolsed muudatusettepanekud.

Joonisel 2 „Üldplaneering” (M 1:10 000) on tehtud ettepanekud maa sihtotstarbeliseks kasutamiseks lähtudes Vabariigi Valitsuse 29.04.1996.a. määrusest nr. 120 (Vabariigi Valitsuse 24.01.1995.a. määrusega nr. 36 kinnitatud „Katastriüksuse sihtotstarvete liikide ja nende määramise aluste” muutmise, RT I 1996, 32, 636).

Töö koostamisel on kasutatud järgmisi teabeallikaid:

- Viimsi Vallavalitsus;
- Viimsi Vallavolikogu;
- Harju maakonna ametkondade spetsialistid;
- Eesti Keskkonnaministeeriumi spetsialistid;
- Muinsuskaitseamet;
- Eesti Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse looduskaitse büroo;
- Harju maakonna ja Tallinna Muinsuskaitse Inspektsioon;
- Harju Metsaamet;
- Maa-ameti arhiiv;
- Eesti Geoloogiakeskus, Geoloogiafond;
- Tallinna Tehnikaülikooli Mäeinstituut.

Planeerijad on olnud tihedas kontaktis saare energeetika- ja transpordiküsimusi lahendavate gruppidega.

Tööd juhib ja koordineerib OÜ Maaplaneeringud poolt projekti juht Lembit Pakosta. Töögrupp tänab Viimsi Vallavolikogu ja Vallavalitsust, spetsialiste Harju maakonna ametkondadest, Muinsuskaitseametist ning kõiki, kes nõu ja jõuga abistasid.

PLANEERITAVA ALA ÜLDÜLEVAADE

1. ÜLDANDMED

Prangli (rts. Wrangö, sks. Wrangelsholm) saar kuulub Viimsi valla koosseisu. Saar on vaikne ja puhas, inimtegevusest suuresti rikkumata. Ürikutes nimetatakse Pranglit esmakordselt 1387. aastal (Rango) ja 1397. aastal (Rande). Asustuse kohta on teateid aastast 1491. **Üks esimesi iseloomustavaid saare kirjeldusi pärineb 1644. aastast.** Otsejoones jääb saar Viimsi poolsaarest ca 9 km kirdesse. Tallinnast on Pranglile mereteed kaudu 30 km, Leppneeme sadamast Kelnase sadamasse 18 km. Prangli (Kelnase sadama) ühendused valla põhiterritooriumi Viimsi poolsaare, Naissaare ja Tallinna sadamatega on esitatud skeemil 2.

Prangli on vabariigi põhjapoolseim püsiva inimasustusega suuruselt 13-nes saar. **Saare pindala on 6,44 km²,** koos Aksi ja hulga rannalähedaste väikesaartega 7,2 km². Ajalooliselt Prangli koosseisu kuuluvatest suurematest saartest on antud iseloomustus väljavõttena Eesti meresaarte nimestikust lisas 5.

Saare suurim pikkus on loodest kagusse Rouendi neemelt Liivsääre neemeni 5,5 km ja suurim laius 4 km läänes paikneva poolsaare, nn. Rivi maa kohal. **Ranna-joone pikkus on 26,4 km.** Maismaavete poolest on Prangli vaene. Saarel olnud rannajärved on enamasti kinni kasvanud.

Saar on üldiselt tasane, suur osa saarest ei küüni 2–3 meetrist kõrgemaks. Saare lääneosa on madal ja kivine. Siin moodustub hulgaliselt lahekäärusid, saari ja kividega kaetud madalikke. Idarand on kaetud luitekivimite ja neil kasvava männimetsaga, kus on rohkesti võluvaid puhkekohti. Idarannas paikneb saare kõrgeim koht Kullamägi (kõrgus erinevatel andmetel 9 või 10 m).

Rohkesti on saarel suuri rändrahnede, esineb ka kivikülve. 1998.a. suvel teostati Tallinna Tehnikaülikooli Mäeinstituudi poolt geoloog E. Pirruse eestvedamisel Pranglil rändrahnude uuringud (vt. lisa 6).

Ametlikult eraldatakse saarel kolm küla: Lääneotsa, Idaotsa ja Kelnase. Seisuga 11.06.1998.a. elas saarel Viimsi Vallavalitsuse andmetel 146 alalist elanikku.

Foto 1. Prangli looderand

Rannajoon

Prangli rannajoone pikkus on 26,4 km (EE 7. kd.). Läänes ja loodes on rannajoon tugevasti liigestatud. Rannajoont liigestavad poolsaared, neemed ja lõukad. Neemedest on tuntumad Luo hark, Risti-
neem, Liimeneem,

Veski neem, Koistu neem, Mändneem, Ülesaare, Vanakabeli ja Mõlgi neem (perspektiivne sadama asukoht). Suuremad lahed on Ees- ja Tagalaht. Kagus ja lõunas valitseb liivarand, läänes ja loodes on rand kividega üle külvatud.

Reljeef. Pinnamood

Reljeefilt on saar tasane, kerkides vaevumärgatavalt idas ja kagus. Suur osa saarest ei küüni 2–3 meetrist kõrgemale. Kõrgeim koht on saare kaguosas paiknev Kullamägi (10 m üle merepinna). Lääneosa on madal ja kivine, idaosas vahelduvad pinnamoes veeriselised rannavallid ja liivaluited. Läänes ja loodes leidub munakalist moreeni, kirdes Liimeneeme kohal on laialdane tuiskliivaala. Liivaranda esineb Prangli lõunaosas Mõlgi neemest kuni Liivsääre luideteni.

Kõikjal esineb igas suuruses, värvis ja kujus rändrahne. Eriti rohkesti on rändkive saare läänerannal. Kuival maal on rändkividest suurimad Punane kivi (ü. 31,1 m, k. 2,8 m) saare kaguotsas Korve metsas ja Kotkakivi (ü. 19,7 m, k. 3,6 m) Kelnase külas.

Foto 2. Rannamaastik

Suurte rändrahnude iseloomustus on antud lisas 6 (E. Pirrus, töömaterjalid 1998).

Mullastik

Prangli mullastik on väheviljakas, põllumajandusmaad kuuluvad põhiliselt IX hindeklassi (boniteet 11–20 hindepunkti). Laidastel liivikutel ning paljudes kohtades mererannal puudub muld hoopis. Saare põhja- ja kaguosas levivad põuakartlikud väga õhukesed ja õhukesed leedemullad, edela-, lääne- ja loodeosas üleujutatavad märjad rannikuliivad, keskosas põhiliselt märjad leetjad liivad ja niisked leetunud liivad. Väikeste laikudena esineb ka soomuldi.

Mullastiku kaart on saare kohta koostatud RPI „Eesti Põllumajandusprojektis” 1965.a. 1998.a. koostati AGRIMENTO poolt mullastiku kaardi korrektuur, mille töömaterjalid olid kasutatavad ka käesoleva töö koostamisel.

Kõlvikuliselt jaguneb saar (alus: katastrikaart):

põllumajandusmaa	32%
metsamaa	40%
muu maa (liivikud, soo jms.)	28%

Põllumaana on arvel ca 6 ha (kasvatatakse kartulit).

Ilmastik

Saare kliimat mõjutab asumine Soome lahes. Kevad on hilisem ja suvi sisemaaga võrreldes lühem, sügis soojem ja pikem, kuid tormiderohke. Talv on pisut hilinev. Püsiva lumikatte kestvus on keskmiselt kuu aega lühem kui sisemaal.

Prangli on ududerikas. Nimetust „tohu” kannab siinmail saare ümbruses sügiseti sagedasti piimvalge madal udu (tohu), mis tekib sooja mere auramisel ning toob kalameestele ja rannarahvale mõndagi ebameeldivat (Varep, 1970). Sagedaste udude tekkimise põhjuseks on saare asendi põhjapoolsus ja temperatuurimuutusi tekitav saarest kagu pool üksikute süvikutena sügavnev meri. Pranglil on keskmiselt 30 udupäeva.

Omapärane nähtus talvel on *summajus* — sinakas taevast jäävaba mere kohal.

Äikest on saarel harvem kui mandril. Valdavateks tuulteks on edelatuuled.

Taimkate

Saare taimkate on mitmekesine. Saare põhja- ja kirdeosas domineerivad taimkatteta lagedad liivikud, ida- ja kaguosas on palu- ja nõmmemännikud, kesk- ja lääneosas laiuvad puisniidud mustleppade, sookaskede ja pihlakatega, lääne- ja osalt ka lõunarannikul on soolembese taimestikuga rannaniidud, kus peamiseks liigiks on tuderluga. Saare edelaosas on levinud suurel alal kadakas, lõuna- ja kaguranna liivaluited on osaliselt kaetud mustlepavõsaga, mille kõrgus ulatub 4

meetrini, kohati esineb ka kadakat ja mändi. Metsapuuna valitseb mänd (Korve mets, Vanakabeli mets jmt.). Kõik saare metsad on 1983.a. koostatud metsakorralduskava kohaselt pinnase- ja tuulekaitsemetsad. Saare metsasus on 40%.

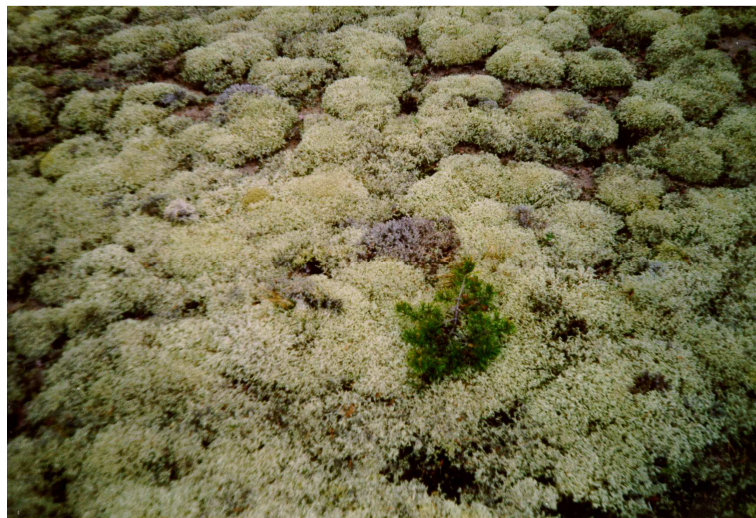

Foto 3. Samblavaip

Saarel kasvavate metsa säästetakse.

Ajalooliselt korjatakse saare metsast vaid hagu, kuivanud puid ja tuulemurdu, kütte- ja ehituspuit on toodud mandrilt.

Metsamarjadest on saarel mustikaid ja pohli, seentest põhiliselt puravikke ja männiriisikaid.

Prangli paistab silma ka sammalde ja samblike liigirikkusega.

Loomastik. Linnustik.

Eraldatuse ja väikese pindala tõttu puuduvad saarel suurimetajad. Esineb mõni jänes, orav, harva rebane. Palju on siile, sisalikke, mügrisid. Rikkalik ja mitmekeesine on aga Prangli linnustik (ca 40 liiki).

Mereelustik

Rannavetes esineb räime, kilu, lesta, kammeljat. Angerjat ja lõhet on vähe, haugi ja teisi mageveekalu saadakse peamiselt lääneranna laidude piirkonnast. Saarel tegeleb kalapüügiga veerandsada meest, püütakse põhiliselt kilu ja räime.

Maavarad

Prangli omapäraks on siin maapinnast mitmel pool eralduv maagaas. See nähtus esineb ka rannavees, kus talviti gaasi mõnes paigas koguneb jää alla.

Saarel on puurimistega välja selgitatud kolm gaasi sisaldavat taset 72–127 m sügavusel. Geoloogide poolt on Prangli saarel uuritud gaasivarusid 1946.a. ja 1962.a. Hilisema uurimistöö kokkuvõttes on öeldud, et tööstuslikke gaasivarusid saarel ei ole, kuid gaasi saamiseks saare omatarbeks tuleb teostada täiendav uurimine. Maagaasi ilmingutest annab ülevaate lisa 8.

1930-ndatel aastatel on kindlaks tehtud, et saare läänerannikul Eeslahes leidub ravimuda, mille kohta uurimistööd puuduvad.

Uuritud liiva ja kruusliiva maardlaid saarel ei ole. RE Geoloogiakeskuse poolt teostati 1992.a. Muuga Bituumeniterminaali ehitamise tarbeks täiteliiva otsingud Prangli saare lõunaranniku madalmeres (uuritud maa-ala 32,8 ha, tarbevaru 328 tuh. m³). Uuringute aruande kokkuvõttes on märgitud, et vaadeldav liiv ei rahulda ehitusliivale esitatavaid nõudeid, küll aga on kõlbulik täitetöödeks.

Aksi saar

Aksi saar, tuntud ka Väike-Prangli nime all, asub Soome lahes Prangli saarest 2,5 km kagu pool. Suurus on 0,59 km², rannajoone pikkus 5,1 km (ENE 1. kd., Tln. 1985). Saar on liivane, loodeots kiviklibuga kaetud. Taimestik on küllaltki mitmekesine. Saare keskosas kasvab hõre arukaasik, alustaimestikuks põhiliselt sookail. Madalamat vesist pinda kaunistab vesikirburohi, kõrgemates kohtades levib kukemarjapuhmadega kadastik, kohati lage kukemarjanõmm. Saar on rohtunud. Suviti karjatati saarel lambaid. Saare endise ilme taastamiseks oleks oluline lamaste karjatamist jätkata.

Aksil on elanud maksimaalselt 5 peret. A-st 1953 on saar asustamata. Arvestades saare omapära, maastikku ja saarel kasvava taimestiku mitmekesisust on Aksi arvatud lahustükina Prangli maastikukaitseala koosseisu (RT I 2000,2,11).

Keri saar

Keri (rts. Kokskär) on madal kivine saar Pranglist 6 km põhja pool avameres. Saare suurus on erinevatel andmetel 3–5 ha, rannajoone pikkus ca 1 km. Saar koosneb munakatest, veeristest ja sõmerjast kruusast. Idas ja kagus on natuke liivakat randa.

Saarelt on leitud maagaasi, mida 1906–1912.a. kasutati tuletorni valgustamiseks. 1906.a. seati siia sisse esimene looduslikul gaasil töötav pliit Eestis. 1912.a. gaasisaamine lõppes, metaani hulk polnud enam küllaldane majaka valgustamiseks.

Saar on asustamata. 1979.a. rahvaloenduse ajal elas saarel 2 peret, saar kuulus Kelnase küla koosseisu.

Saarel paikneb arhitektuuri kaitse all olev tuletorn ja kopteri maandumisplats.

2. ASUSTUS. RAHVASTIK. TÖÖJÕURESSURSID

Ametlikult eraldatakse saarel praegu kolm küla: Lääneotsa, Idaotsa ja Kelnase, mis tegelikult on ühe suure Prangli küla osad. Külad moodustavad omapärase ahelküla, kusjuures Kelnase külale liitub suvilagrupp ning sadamapiirkond. Maa-alaliselt kuulub Kelnase küla koosseisu ka Keri saar, Idaotsa küla koosseisu Aksi saar ja Lääneotsa küla koosseisu kõik saare läänerannikul paiknevad väikesaared (suuremad Tiirloo saared, Seinakari saar). Külade lahkmejooned on kantud joonistele 1 ja 2 ning skeemile 3. Lähtudes maakasutusüksuste (end. talud) piiridest on tehtud ettepanek küla lahkmejooni korrigeerida.

Prangli saar on olnud Eesti tihedamini rahvastatud piirkondi ja seda vaatamata pinnase vähesele viljakusele ja põllumaa vähesusele. Asustus on koondunud saare keskele. **Saare rahvastiku tihedus on 22,7 in/km².** Saare elanikke toidab siiani põhiliselt meri. Siinsed püasasukad teenivad elatist kilu- ja räimepüügiga.

Statistikaameti andmetel elas saarel seisuga 01.01.1998.a. 146 alalist (155 faktilist) elanikku. Tavaliselt kasvab suviti saare elanikkond ligi kahekordseks suvekodudeks muudetud külamajade täitumise teel.

TABEL 1

PRANGLI SAARE ELANIKE ARVU DÜNAAMIKA

Küla	1910.a.	1939.a.	Faktiline rahvaloenduse andmetel				ESA andmetel seisuga 01.01.1989.a.	
			1959	1970	1979	1989	faktiline	alaline
Idaotsa			111	74	60	77	79	76
Kelnase			97	71	52	41	45	42
Lääneotsa			91	74	62	35	31	28
Kokku	493	438	299	219	174	153	155	146

TABEL 2

PRANGLI SAARE ALALISTE ELANIKE SOOLIS-VANUSELINE STRUKTUUR

seisuga 11.06.1998.a. Viimsi Vallavalitsuse andmetel

VANUSGRUPP	IDAOTSA K.			KELNASE K.			LÄÄNEOTSA K.			PRANGLI SAAR KOKKU					
	Kokku	s.h.		Kokku	s.h.		Kokku	s.h.		Kokku		s.h.		s.h.	
		mehed	naised		mehed	naised		mehed	naised	arv	%	arv	%	arv	%
TÖÖEAST NOOREMAD 0-15	26	11	15	12	8	4	1	1	—	39	26,7%	20	25,3%	19	28,3
s.h. koolieelses eas 0-3	5	2	3	2	1	1	-	-	-	7		3		4	
4-6	3	2	1	-	-	-	1	1	-	4		3		1	
kooliealised 7-15	18	7	11	10	7	3	-	-	-	28		14		14	
TÖÖEALISED 16-61/56	44	24	20	20	13	7	20	16	4	84	57,5%	53	67,1%	31	46,3%
s.h. 16-19	5	3	2	-	-	-	2	2	-	7		5		2	
20-29	9	4	5	3	2	1	7	5	2	19		11		8	
30-39	16	8	8	8	5	3	1	1	-	25		14		11	
40-49	8	7	1	2	1	1	5	4	1	15		12		3	
50-61/56	6	2	4	7	5	2	5	4	1	18		11		7	
PENSIONIEALISED 57/62+	6	2	4	10	3	7	7	1	6	23	15,8%	6	7,6%	17	25,4%
s.h. 57/62-69	3	1	2	8	3	5	5	1	4	16		5		11	
70-79	3	1	2	1	-	1	1	-	1	5		1		4	
80-89	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2		-		2	
KOKKU	76	37	39	42	24	18	28	18	10	146	100%	79	100%	67	100%

Elanike arvu dünaamikat jälgides selgub, et elanike arv saarel tervikuna on pidevalt vähenenud.

Ka lähemal ajal pole ette näha elanike arvu plahvatuslikku suurenemist saarel.

Rahvastiku elujõulisus väljendub tööealise elanikkonna arvukuses. Viimsi Vallavalitsuse andmetel seisuga 01.06.1998.a. on tööealiste osatähtsus saarel suur — 57,5% (vt. tabel 2). Suhteliselt suur (26,7%) on ka tööeast nooremate osatähtsus, kuid väga vähe on koolieelses eas lapsi (0–6 aastaseid 11 last). Väga väike (15,8%) on pensioniealiste osatähtsus. Ilmselt elutingimused saarel tingivad vanemate inimeste väljarändamist saarelt.

Suur on meeste osatähtsus (54%) ja seda eriti tööealiste hulgas (63%). Naisi on rohkem ainult pensioniealiste grupis (vt. tabel 2).

Prangli traditsiooniline tegevusala on kalapüük, millega käesoleval ajal tegelevad pooled tööealistest meestest.

Kehva pinnase tõttu tegeldakse saarel põllunduse ja loomapidamisega ainult oma pere tarbeks.

Saare **suuremaks probleemiks on töökohtade nappus**. Suur on tööealiste arv, kellel puudub töökoht ega ole ka töötuks vormistatud.

Muist inimeste ainus sissetulek on toetused. Selle grupi puhul on kindlasti probleeme arstiabi saamisel, pensionite vormistamisel jms.

Foto 4. Laurentsiuse kabel

Saare arengu seisukohalt on oluline uute töökohtade loomine. Kaaluda tuleks eelkõige kalatöötlemise taastamist (annaks tööd ka naistele). Uue Lõuna e. Mõlgi sadama ja samasse kämpingu (motelli) väljaehitamine loob head tingimused puhkemajanduse arendamiseks luues seejuures täiendavaid töökohti. Naiste kindlustamiseks aastaringse tööga võiks valmistada ise pagaritooteid, toota suveniire jms. Meestele annaks aastaringset tööd paatide ja väikelaevade ehitamine ja remontimine.

Kui elektrivarustus ja side oleksid nor-

maasel tasemel ning liiklustingimused mandrile paraneksid, hakkaks ilmselt saare püsielanikkond kiiresti kasvama.

3. TEENINDUS

Kõik esmaseks teenindamiseks vajalikud asutused on saarel esindatud.

Foto 5. Rahvamaja

Teenindusasutustest paikneb saare keskosas Idaotsa külas:

- põhikool
- rahvamaja, kus asuvad ka raamatukogu, velskripunkt ja sidejaoskond ning tegutseb muusikakool
- ETK kauplus
- suvine söögikoht „MUST LUUK”

Foto 6. Prangli põhikool

Kelnase külas

- majutusasutus

Lääneotsa külas

- kirik
- surnuaed.

Saare elu elavdamiseks ning puhkajate ja turistide meelitamiseks siia aitaks kaasa teenindusasutuste väljaehitamine uue sadama kompleksis,

kämpingu-motelli rajamine, supelrandade ja telkimisväljaku korrastamine.

Mõlgi sadama ja selle kõrval paikneva kämpingu kompleksis on ette nähtud: I-punkt, kauplus, toitlustusasutus, majutusasutus, saun, mänguväljakud, piirivalve- ja tollipunkt, ruumid päästeteenistusele.

Sadamas on vajalik ööpäevaringne dispetserteenistus.

Politsei ja päästeteeninduse osas teenindatakse Prangli saart mandrilt:

- politsei — teenindab Viimsi konstaabel ja Maardu Politseijaoskond;
- kiirabi — teenindab Tallinn ja Kallavere;
- tuletõrje — teenindab Harju Päästeteenistus, perspektiivis otstarbekas koostöös piirivalvega.

Saarel olemas 1 tuletõrjeauto.

Teenindusasutuste paiknemisest annab ülevaate skeem 3.

4. TEHNILINE INFRASTRUKTUUR

4.1. SADAMAD

Saare kirdeosas on Kelnase sadam. Sadama kaudu toimub postipaadiga ühendus mandriga Leppneeme sadamasse. Laevatee pikkus ca 10 mere-miili. Sadam on VÜ Hoia Eesti merd kollektiivliige.

Foto 7. Lautrikoht Idarannal

Looduslikult on sadam avatud merele ja kaitsmata põhja-, kirde- ja edalatuulte-tormide eest.

Arvestades meretee suurt pikkust postipaadi jaoks ja meretee ohtlikkust on käivitunud uue sadama projekteerimistööd saare lõunarannikule.

Uue sadama rajamisega lüheneks meretee Leppneeme sadamani alla 6 meremiili. Sadama rajamise kohta on koostatud keskkonnamõjude hinnang, millest järeldub, et sadama asukoht on vastuvõetav. Sadama projekteerimist ja ehitamist toetab ka PHARE programm.

Sadam tuleks välja ehitada külastussadamana. Laevasõiduohutuse tagamiseks annab tingimused Veeteede Amet. Mõlgi e. lõunasadamas peaks täiendavalt

pakutama veel järgmisi teenuseid: piirivalve, toll, toitlustus, dušš, saun, purjetööd, ilmateade, side.

Kelnase sadam jääb kasutusele kalasadamana ja võimaldab tormivarju jahtidele.

Sadama akvatooriumi on ette nähtud laiendada.

Joonisel 2 on näidatud ka lautrikohad (Prangli saarel 5, Aksi saarel 3).

4.2. LENNULIIKLUS

Regulaarne ühendus õhutsi saarel puudub. Saare lõunaranda on kasutatud loodusliku lennuväljana, kuid lennuohutusnõudeid arvestavat 1. klassi lennuvälja saarele ei ole võimalik rajada, kuna vajalik lennuraja pikkus on 800 m. Rand on võimalik hädamaandumise koht väikelennukitele.

Päästeteenistuse kasutada olevate kopterite jaoks on saarel mitmeid maandumiskohti. Elanikkonna seisukohalt on otstarbekam kasutada keskosas olevat maandumisplatsi (spordiväljak), mis vajab korrastamist ja kuhu on võimalik rajada valgustus kopteri ohutuks maandumiseks. Joonisele 2 on kantud helikopteri piiranguala pikkusega 200 m kus kopteri lennukõrgus on üle 25 m.

Liivsääre neemel paiknev endise NL sõjaväe betoonplaatidest helikopteri maandumisplats ei vasta lennunduseeskirja AGA E 2-1 nõuetele.

Kopteriväljaku (klass H3) mõõtmed:	maandumisrada	6×6 m;
	laskumisala	35×25 m;
	ohutusala	75×35 m;
	sektori pikkus	600 m;
	algosa laius	35 m
	kalle	1:8;
	laienemine mõlemale poole	15%.

Riigikaitsele otstarbel on ette nähtud säilitada helikopteri maandumisplats Keri saarel.

4.3. TEED

Saarel on välja kujunenud ajalooliselt teedevõrgustik, mis ühendab saare elutähtsaid punkte. Teed on pinnasekattega. Sõidetavad on sadamat ja külasid ühendavad peateed, ülejäänud on jalgteed ja -rajad.

Üldplaneeringuga on tehtud ettepanek määratleda peamised teed vallateedeks.

Vallateede määratlemise põhimõtted:

- sadamatele juurdepääs;
- saare elanikele liikumisvõimaluse kindlustamine;
- päästemeti juurdepääsu tagamine majapidamistele;
- kirikule, surnuaiale juurdepääs.

Vallateede maa-ala laius: ettepanek — 15 m.

Juurdepäas eriobjektidele (tuletornid, piirivalveobjektid, geodeetilise võrgu punktid, muinsuskaitseobjektid) tuleb tagada servituutidega maareformi läbiviimisel.

Vallateede väljaehitamiseks on otstarbekas kasutada lõunasadama süvendamisel saadavat liiva, mis Eesti Geoloogiakeskuse andmetel ei sobi ehitusliivaks, kuid sobib täitetöödeks.

4.4. ELEKTRIVARUSTUS

Käesoleval ajal Prangli saare elektrivarustuse allikaks on saare keskel paiknev kohalik diiselektrijaam. Jaamas on üles seatud kolm uut agregati (80, 80 ja 60 kW). Madalpingevõrk on ajalooliselt välja kujunenud.

Diiselektrijaamas toodetud energia omahind on tunduvalt kõrgem kui energiasüsteemi poolt müüdava elektri hind. Kuna tarbijale müüakse elektrienergiat energiasüsteemi hinnaga, siis kannab energiasüsteem olulist kahjumit.

Olukorra muutmiseks on välja pakutud 3 varianti.

1. Diiselektrijaam paigaldada ümber Kelnase sadama piirkonda saarel paiknenud ajaloolise jaama asukohta. Toiming on eelduseks sadamapiirkonnas tootmise-töökohtade taastekkeks ning vähendab keskkonnariski kütuse veol.

2. Alternatiivenergia kasutuselevõtt.

Tuuleenergia kasutuselevõtuks on teostatud uuringud ja valminud projekt, mis aga on seiskunud rahaliste vahendite puudumise tõttu.

Kuna projekt on perspektiivikas, on ehituseks vajalik maa-ala munitsipaliseeritud.

3. Merekaabli paigaldamine — püsiühenduse loomine mandriga. Põhja Elektrivõrkudes on kaalutud varianti, mis võimaldaks Aksi ja Prangli saarte elektrivarustuse ühendada energiasüsteemiga Ihasalu–Aksi–Prangli merekaabliga. Ihasalu piirkonnast on energia saamine võimalik peale Jägala 110/20/10 kV alajaama ehitamist.

Lõplik elektrivarustuse variant:

Pranglit varustatakse kõrgepingega 20(10) kV mandrilt. Saarele rajatakse kõrgepingevõrk. Diiselektrijaam on reservis. Alternatiivenergiana kasutatakse tuuleenergiat. Põhja Elektrivõrkude reaalinvesteeringute plaanis aastateks 1999...2000 on Prangli ja Aksi saarte merekaabli ehitus ette nähtud aastal 2000.

4.5. SIDE

Saare telefoniside põhimõtted on käesolevaks ajaks lahendatud FIXMOBIL digitaalsete süsteemiga. Süsteemi tugielementideks on Tallinna teletorn. Radiolinja on rajanud Kelnase sadama juurde mobiiltelefonimasti.

4.6. VEEVARUSTUS, VEEKÄITLUS

Saarel veevarustussüsteemid puuduvad. Kasutusel on traditsioonilised šahtkaevud. Puuduvad arvestatavad kanalisatsioonisüsteemid.

Ettepanekud:

1. **Saare keeruka hüdrogeoloogilise ehituse tõttu vajab joogiveeks sobiva veekihi leidmine eri uurimistööd.** Uurimus „Prangli saare joogivee otsimise töö“ teostati OÜ Salveesia poolt 1999.a. (nr. GL-99-54). Vett on võimalik saada kvaternaari veekompleksist. Nimetatud töö alusel on joonisele 2 kantud Idavere veehaare sanitaarkaitsealaga (R=100m). Kelnase sadama vesivarustuse lahendamiseks on pakutud salvkaevude ja kaetud dreeni veehaaret. Mõlgi sadama jaoks tuleb teostada täiendav joogivee saamise uuring.
2. Kaasaegsed väikepuhastid (BIOCLERE, jne.) paigaldada sadamate piirkonda ning keskuse (kool, klubi) heitveed juhtida kas Kelnase sadama puhastisse või väljaveoga Kelnase sadama puhastisse.
3. Eramutes ja suvilates tuleb järk-järgult üle minna kaasaegsetele kuivkäimlatele ja individuaalreoveepuhastitele. Peale puhastamist puhastatud veed imbutada.

Nimetatud ettevõtmised tagavad esimese veehorisondi veekvaliteedi säilimise.

5. KESKKONNA SEISUND JA KAITSE

Paikkonna keskkonna probleemid tulenevad tema asendist, looduse omapärasest, loodusressursside rohkusest ja nende kasutamise intensiivsusest.

Prangli saare keskkonnaseisundit võib hinnata heaks. Tingituna majandustegevuse aeglustumisest ja loomade (eriti lammaste) arvu vähenemisest on saarel probleemiks küllaltki suurte alade võsastumine, põhjustades maastiku struktuuri ebasoovitavat muutust. Rivi poolsaarel kadakate ala omapära säilitamiseks on soovitatav siin lammaste kasvatamist intensiivistada, Aksi saar on oma omapära lammasteta minetamas.

1983.a. koostatud metsakorralduskava kohaselt on Prangli saarel 197,2 ha ja Aksi saarel 4,5 ha pinnasekaitse metsa. Pinnasekaitselist väärtust omavad eelkõige männipuistud saare ida- ja kaguosas. Küsitav on kaitsefunktsioon

leppade ja kaskede kasvualal saare keskosas. Vajalik on uue metsakorralduskava koostamine.

Põline riigimets saarel puudub, tegu on endiste talumetsadega. Metsal käesoleval ajal haldajat ei ole. Esitatud on üle saja maataotluse, kusjuures tagasitaotletava maatüki laius metsaga kaetud alal on tihti ainult 20–30 meetrit (vt. üldplaneeringu läh-

teülesanne lisa 4). **On** Foto 8. Prangli männik

oluline, et maade

tagastamisel ei tekitataks „tuulekoridore”, võimaluse korral kaaluda maade ümberkruntimist.

Jäätmete kogumise koht on Kelnase sadama maa-alal. Veel käesoleval aastal on lubatud likvideerida ja korrastada olme- ja inertsete jäätmete ladustamispaik Idaotsa külas telkimiskoha läheduses. Prügikonteinerid tuleb paigutada kõikide suuremate prügitokitajate juurde (uus sadam, supelrand, telkimiskoht). Olmes tekkinud ohtlike jäätmete (patareid, pliiakud, vand õli- ja päevavalguslambid, ravimid jms.) kogumispunkte saarel ei ole. Selle võiks paigutada Kelnase sadamasse kütusehoidla juurde, sest selle keskkonnaohutuse tagamiseks on samad tingimused kui kütusehoidlatel.

Et vähendada keskkonnariski kütuse veol ja müra, on töös tehtud ettepanek saare keskel paiknev diiselelektrijaam paigaldada Kelnase sadama piirkonda.

Saarel paikneb üks kalmistu, maa-ala laiendamist ei vaja.

Kelnase sadama maismaa osa vajab korrastamist.

Kindlasti hakkab saare loodust mõjutama uus sadam. Sadama tagamaal on väga tallamisõrn pinnas, seda eriti uue sadama ja supelranna vaheline ala. **Tallamisõrnades kohtades tuleb enamkasutatavad teed ja rajad märgistada ja tallamise vastu kindlustada** (kaaluda laudteede ehitamist). **Keelata tuleb mootorsõidukitega (autod, mootorrattad) liikumine väljaspool üldkasutatavaid teid.**

Uute elamugruppide ehitamisega kaasneb paratamatult tehnovarustustrasside, -seadmete rajamine, mis võivad avaldada mõju maastiku ilmele ja tuua kaasa

avariikahjustusi. Kahjulikke mõjusid saab leevendada tegevuse planeerimise ja reguleerimisega.

Kasvab saart külastavate inimeste arv, kes kõik ei käitu loodussõbralikult. Suureneb oht, et metsaalused prahistuvad, võib suurenedada metsatulekahjude arv.

Oluline on, et saare külastajate arv jääks kontrollitavaks.

Prangli saare kaguosas paikneb Prangli maastikukaitseala (VV määrus 30. detsembril 1999. nr. 441 - RT I 2000, 2, 11). Kaitseala lõunaossa jääb perspektiivne Liivsaare avalik supelrand.

Ka Aksi saar kuulub Prangli maastikukaitseala koosseisu.

Käsitlaval alal (Prangli saar koos Aksi, Keri ja piirnevate väikesaartega) tervikuna on üks taimestiku seirekoht, 10 kaitstavat loodusobjekti ja kultuurimälestist ning 30 huviväärsust, kusjuures viimastest osa väärib tulevikus kindlasti kaitse alla võtmist (vt. joonis 1 tabel „Kaitstavad loodusobjektid, kultuurimälestised ja huviväärsused”).

Majandustegevuses ja eriti maade kasutusel on vaja järgida loodusressursside ratsionaalse kasutamise ja kaitse põhimõtteid. Normaalse keskkonnatingimuste säilitamiseks on riiklikult kehtestatud mitmesugused määrused, eeskirjad ja normid, millest on esitatud ülevaade järgnevas peatükis „Piirangud maakasutusele”.

II PIIRANGUD MAAKASUTUSELE

1. KULTUURIMÄLESTISED (arheoloogia-, arhitektuuri-, kunsti- ja ajaloomälestised)

Alus: „Muinsuskaitseseadus” 09.03.1994 (RT I 1994, 24, 391; RT I 1996, 49, 953)
 „Muinsuskaitseseaduse ja haldusõigusrikkumiste seadustiku muutmise seadus” 03.12.1996 (RT I 1996, 86, 1538)
 „Maareformiseadus” — terviktekst 12.06.1996 (RT I 1996, 41, 796)
 „Kultuurimälestiseks tunnistamine”. Ajaloomälestised (RTL 1996, 119/120, 627; 1998, 40/41, 189), arheoloogiamälestised (RTL 1998, 259/200, 1059), arhitektuurimälestised (RTL 1997, 172/173, 962; 1999, 16, 176).
 Rikutud kultuurimälestise või selle tähise endise seisukorra taastamise kord. VV 03.02.1995.a. määrus nr. 52 (RTL 1995, 15, 180)
 Muinsuskaitseinspektsiooni peadirektori 17.02.1998.a. käskkiri nr. 4 A „Ajaloaliste kalmistute hooldamine ja korrastamine. Metoodiline juhend”

Prangli saarel paiknevad kinnismälestised on kantud joonisele M 1:10 000

Väljavõtted Muinsuskaitseseadusest

§ 3 (2) Kinnismälestiseks võivad olla:

- 1) muinas- ja keskaegsed asulakohad, linnused, pelgupaigad, kultusekohad, matusepaigad, muistsed põllud, töödusega seotud kohad jm.;
- 2) arhitektuuriajaloolise väärtusega tsiviil-, tööstus-, kaitse- ja kultuseehitised ning nende ansamblid ja kompleksid;
- 3) teaduse, tehnika ja tootmise arengut kajastavad ehitised;
- 4) monumentaalkunsti teosed;
- 5) ajaloolise väärtusega ehitised, mälestusmärgid, kalmistud, paigad (maa-alad), loodusobjektid.

§ 4 (1) Ajaloolised asulad, nende osad ning looduse ja inimese koostegevuse tulemusel kujunenud alad, mis omavad kultuuriväärtust, võidakse tunnistada muinsuskaitsealadeks.

§ 5 Mälestist või selle tähist on keelatud hävitada või rikkuda.

Foto 9. 1941.a. aurikul „Eestirand” hukkunute matmispaik

§ 13 (1) Andmed mälestise kohta kantakse kultuurimälestiste riiklukku registrisse.

§ 16 Mälestise säilimise tagab omanik (valdaja).

§ 25 (1) Kinnismälestise kaitseks kehtestatakse kaitsevöönd, millele laienevad kaitsekohustuse teatises esitatud kitsendused. Kui mälestiseks tunnistamise aktis ei ole märgitud teisiti, on kaitsevööndiks 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

§ 23 (1) Muinsuskaitseameti loata on kinnismälestise ja selle kaitsevööndi ulatuses keelatud:

- 1) maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide, trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
- 2) puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

(2) Muinsuskaitseameti loata on keelatud kinnismälestise ümberpaigutamine, ümber- ja sisseehitamine, konserveerimine, restaureerimine ja remontimine, mälestisele seda kahjustavate või selle ilmet muutvate objektide paigaldamine, samuti muul viisil mälestise ilme muutmine.

§ 24 (1) Mälestise kasutamise kitsendused määrab kindlaks Muinsuskaitseamet kaitsekohustuse teatises.

(2) Muinsuskaitseamet võib § 23 sätestatud kitsendusi leevendada.

§ 29 (4) Kinnismälestise ja selle kaitsevööndis oleva kinnisasja kasutamise kitsendused kompenseeritakse vastavalt seadustele maa maksustamishinna vähendamise või maamaksust vabastamisega.

Riikliku kaitse all olev ja riikliku kaitse all olevate objektide juurde kuuluv maa, kui kehtestatud kaitseriim teeb võimatuks maa kasutamise teise isiku poolt, jäetakse riigi omandisse ("Maareformiseadus" § 31, p.2).

Kultuurimälestised (kinnismälestised) on kantud joonistele M 1:10 000 Riigi Muinsuskaitseameti andmetel. Valla seisukohalt huvi pakkuvad mälestised, mis ei ole kantud kultuurimälestiste nimekirja, on kaardile kantud huviväärsustena. Mälestiste nimekiri — objekti nimetus ja riiklik registreerimise nr., kaitse liik ja asukoht on esitatud joonistel M 1:10 000 olevas tabelis.

2. KAITSTAVAD LOODUSOBJEKTID

Alus: „Kaitstavate loodusobjektide seadus” 01.06.1994 (RT I 1994, 46, 773)

„Kaitstavate loodusobjektide seaduse muutmise seadus” 04.03.1998 (RT I 1998, 23, 323)

„Maareformiseadus” (terviktekst 12. 06. 1996 (RT I 1996, 41, 796)

„Ranna ja kalda kaitse seadus” 22. 05. 1995 (RT I 1995, 31, 382)

„Asjaõigusseadus” 09.06.1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 976)

„Looduskaitseregistri asutamine ja põhimäärus” 29. 04. 1996 (RT I 1996, 32, 635)

EV Valitsuse määrus 15. dets. 1994.a. nr. 462 „Loodusobjekti kaitse alla võtmise kord”

EV Valitsuse määrus 30. dets. 1999.a. nr. 441 (RT I 2000, 2, 11)

Kaitstavate loodusobjektide seadus kehtestab erilist kaitset vajavate loodusobjektide kaitse alla võtmise korra ning sätestab maaomanike ja -valdajate ning teiste isikute õigused ja kohustused nende suhtes. Kaitstavad loodusobjektid on:

- kaitsealad;
- kaitstavad looduse üksikobjektid;
- kaitsealused liigid.

Teave looduskaitse alla võetud objekti kohta sisaldub koostamisel olevas looduskaitseobjektide registris.

Riikliku kaitse all olev ja riikliku kaitse all olevate objektide juurde kuuluv maa jäetakse riigi omandisse, kui kehtestatud kaitserõõim teeb võimatuks maa kasutamise teise isiku poolt („Maareformiseadus” § 31, p. 2).

Käsitlaval alal paikneb kaitstavatest loodusobjektidest Prangli maastikukaitseala (RT I 2000, 2, 11)..

2.1. KAITSTAV LOODUSE ÜKSIKOBJEKT

Kaitstav looduse üksikobjekt on kaitse alla võetud teadusliku, ajaloolis-kultuurilise või esteetilise väärtusega elus- või eluta looduse objekt.

Kitsenduste ulatus:

Väljavõtted „Kaitstavate loodusobjektide seadusest”:

§ 5 (5) Kaitstava looduse üksikobjekti suhtes rakendatavate kitsenduste ja kohustuste ulatus kehtestatakse kaitse-eeskirjaga.

§ 19 (1) Üksikobjekti mistahes kahjustamine on keelatud.

(2) Üksikobjekti seisundit või ilmet mõjutava töö teostamine on lubatud üksikobjekti valitseja nõusolekul.

- (3) Kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti, on kinnisasja omanik kohustatud hoolt kandma üksikobjekti seisundi ja selle ümbruse korrastamise eest.
- (4) Üksikobjekti kaitse alla võtmise otsusega moodustub selle ümber kuni 50 m kauguseni piiranguvöönd kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti.

§ 13 (1) Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada kaitse alla võtja poolt kehtestatud tingimustega.

- (2) Kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti, on piiranguvööndis keelatud:
 - 3) maavarade ja maa-ainese kaevandamine;
 - 4) puhtpuistute kujundamine varem rajatud metsakultuurides ning uute metsakultuuride ja energiapuistute rajamine;
 - 5) lõppraie;
 - 6) maa kasutamine prügi ja heitmete ladustamiskohana;
 - 7) väetiste ja mürkkemikaalide kasutamine;
 - 8) teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine;
 - 9) uute ehitiste püstitamine;
 - 10) jahipidamine ja kalapüük.

Üksikobjektini viivad erateed on avalikuks kasutamiseks vastavalt „Asjaõigusseaduse” § 157.

Kuni üksikobjekti kaitse-eeskirja kehtestamiseni peaks objekti hooldamisel arvestama objekti ümbritseva erikaitsevööndiga, mille suurus on:

- parkidel pargi kinnistatud piirides;
- põlispuudel võra projektsiooni ulatuses;
- rändrahnudel, kividel 5 m raadiuses ümber objekti.

Erikaitsevööndis on keelatud looduse intensiivkasutus, kulu põletamine, objekti loodusliku ilme muutmine jne. Loodusobjekti või tema tähistust on keelatud hävitada või rikkuda, kusjuures võrdne õiguslik kaitse tagatakse kõigile loodusobjektidele sõltumata omanikust. Objekti omanik või valdaja peab tagama vaba juurdepääsu objektile.

2.2. KAITSEALAD

Kaitsealad on inimtegevusest puutumatuna hoitav ja looduskaitse erinõuete kohaselt kasutatav kaitse alla võetud ala, millel kaitstakse, uuritakse ja tutvustatakse

loodus- ja/või kultuuriobjekte, taime-, seene- ja loomaliike, kooslusi, ökosüsteeme, maastikke ja nende mitmekesisust.

Kaitseala jaguneb eri osadeks (vöönditeks), kus rakendatavate kitsenduste ja kohustuste ulatuse kehtestab kaitse-eeskiri.

2.3. KAITSEALUSED LIIGID

Kaitsealune liik on Eestis looduslikult esinev ohustatud, haruldane, teaduslikku, looduskaitsealist või esteetilist väärtust omav taime- või loomaliik. Kaitsealused liigid jaotatakse kaitsekorra ranguse järgi I, II ja III kategooriasse.

Kitsenduste ulatus

Väljavõtte „Kaitstavate loodusobjektide seadusest”

§ 20 (2) Kaitsealustesse liikidesse kuuluvate isendite elu- või kasvutingimuste säilitamiseks, parandamiseks ja paljunemise soodustamiseks rakendatakse vastavaid programme.

§ 21 (2) I kategooria kaitsealuste liikide kasvukohtade kahjustamine on keelatud.

(5) I kategooria kaitsealuse liigi täpset kasvukohta käsitleva teabe avalikustamine on keelatud, kui objekt selle tagajärjel võib ohtu sattuda.

(6) I kategooria kaitsealuse liigi kasvukoha või leiukoha säilimise tagamiseks võidakse moodustada looduskaitseala.

§ 22 (2) II kategooria kaitsealuste taimede ja nende kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine on keelatud ulatuses, mis ohustab liigi säilimist antud kohas.

(7) II kategooria kaitsealuse liigi kasvukoha või leiukoha säilimise tagamiseks võidakse moodustada looduskaitseala.

§ 23 (2) III kategooria kaitsealuste taimede kahjustamine, nende loodusest korjamine ning tehingud nendega on keelatud.

Planeeritava alal on esindatud I ja III kategooria kaitsealused liigid.

3. VEEKOGUDE KAITSE

Alus: „Ranna ja kalda kaitse seadus” 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382)

„Maareformiseadus” (terviktekst) 12. 06. 1996 (RT I 1996, 41, 796)

„Asjaõigusseadus” 09. 06. 1993 (RT I 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26-28, 350)

„Veeseadus” (terviktekst) 24. 01. 1996 (RT I 1996, 13, 241)

Väljavõtteid „Ranna ja kalda kaitse seadusest”:

Lähtudes säästliku ja alalhoidliku arengu ning loodusliku mitmekesisuse säilitamise põhimõtetest kehtestab ranna ja kalda kaitse seadus veekogu kalda ulatuse.

- § 2 (1) Kallas on merd, järvi, jõgesid, veehoidlaid ja veejuhtmeid ääristav, veekogu tavalisest veepiirist algav maismaavöönd.
- (2) Kalda üleujutusala või kaldaastangust tingitud erijuhtudel arvestatakse kalda ulatust kas kõrgveepiirist või laiendatakse astangu ülaservast maismaa poole.

Hajaasustusala ranna ja kalda ulatus

§ 3 (1) Läänemere rand on 200 m laiune.

§ 4 (1) Tiheasustusala määrab ranna ulatuse üldplaneeringuga kohalik omavalitsus, aga mitte üle § 3 sätestatud laiuusest.

(2) Tiheasustusala laiendamine rannal toimub ainult maakonnaplaneeringu alusel koostatud linna või valla üld- ja detailplaneeringu järgi, arvestades § 9 2. sätestatud kitsendusi.

(3) Uue tiheasustusala moodustamine rannal on keelatud. Erandi võib teha Vabariigi Valitsus omavalitsuse ettepanekul.

§ 5 (1) Tavaline veepiir on käesoleva seaduse tähenduses maakatastri kaardil märgitud veekogu piir.

(2) Kõrgveepiir on mererannas 1,5 m samakõrgusjoon tavalisest veepiirist.

§ 7 (1) Üleujutataval rannal võib selle ulatust arvestada kõrgveepiirist maismaa suunas.

§ 9 Ranna kasutamise kitsendused hajaasustusala

(1) Rannal on majandustegevus keelatud veekaitsevööndis (v.a. ehituskeeld veeliikluse ja veehaarde objektile, tehnilisele kommunikatsioonile, seirejaamale ja hüdrograafiateenistuse objektile, riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse otstarbega ehitustele, olemasolevatele ehitistele).

Veekaitsevööndi laius tavalisest veepiirist on:

1) Läänemeresel — 20 m;

(2) Rannal on keelatud rajada ja laiendada:

1) tootmisobjekte ja ladusid, kus kasutatakse, tekitatakse või ladustatakse I, II ja III ohtlikkuse klassi kuuluvaid aineid;

- 2) tootmisobjekte, millest lähtuv kahjulik mõjutus ulatub veekaitsevööndile või supelrannale.
- (3) Rannal on ehituskeeluvöönd, mille laius tavalisest veepiirist on:
 - 2) Meresaartel — 200 m;
- (4) Ehituskeeluvööndisse jääva kaldaastangu servast laieneb ehituskeeld maismaa suunas saarte randadel 200 m võrra.
- (6) Üleujutatavatel aladel laieneb ehituskeeld kõrgveepiirini juhul, kui kõrgveepiir ulatub kaugemale kui käesoleva § 3. lõikega esitatud suurused.
- (8) Ehituskeeld ei laiene üld- ja detailplaneeringute alusel rajatavale, rekonstrueeritavale või taastatavale:
 - 1) veeliikluse ja veehaarde objektile;
 - 2) tehnilisele kommunikatsioonile;
 - 3) seirejaamale ja hüdrograafiateenistuse objektile;
 - 4) kalakasvatuse ja kalapüügiga seotud rajatistele;
 - 6) riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse otstarbega ehitusele;
 - 7) olemasolevale ehitusele, kui selle rekonstrueerimine ei ole keelatud vastavalt käesoleva paragrahvi 2. lõikele;
 - 8) taluhoonestusele algses kohas, kui kinnisasja kõlvikute sihtotstarbeks on põllu- või metsamajanduslik kasutamine.
- (9) Kaitstava loodusobjekti ja kultuurimälestise või nende kaitsevööndite piires määrab ranna kasutamise ning kaitse selle objekti kaitset reguleeriv õigusakt. Kui see on leebem käesoleva seaduse kitsendustest, rakendatakse käesoleva seaduse sätteid.
- (10) Rannal on keelatud:
 - 1) üleujutatavatel aladel reoveesetete laotamine;
 - 2) kalmistute ja loomade matmispaikade rajamine;
- (13) Majandustegevuse keeld veekaitsevööndis ei laiene karjatamisele, heina niitmisele ja roo lõikamisele, kui:
 - 1) sellega ei rikuta ega hävitata puittaimestikku ja pinnast;
 - 2) peetakse kinni keskkonnaministri poolt määratud keeluaegadest pesitsevate lindude kaitseks.

§ 10 Ranna kasutamise kitsendused tiheasustuslal

- (1) Tiheasustuslalal on 50 m laiune ehituskeeluvöönd.

- (2) Ehituskeeld ei laiene üld- ja detailplaneeringute alusel toimuvatele töödele:
- 1) kallaste kindlustamiseks ja heakorrastamiseks;
 - 2) avaliku tee või kallasraja rajamiseks;
 - 3) säilitamiseks määratud hoonestusega alal;

§ 11 Loodusvarade kasutamise kitsendused

- (1) Maavarade ja maa-ainese kaevandamine on keelatud veekaitsevööndis ning ülejäänud ranna alal lubatud keskkonnaministri loal.
- (2) Läänemere rannal asuvate metsade juhtfunktsioon on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine ning need kuuluvad hoiu- või kaitsemetsade kategooriasse. Metsa lõppraie on lubatud ainult turberaiena.
- (3) Veekaitsevööndis on puittaimestiku raie keelatud, välja arvatud veejuhtme ja veehoidla remondiga seotud tööde tegemiseks või puittaimestiku hooldamiseks ja uuendamiseks sanitaar- või turberaiena.

§ 13 Rannal asuvate kinnisasjade omanikud ja valdajad on kohustatud hoidma veekogu rannad ja kaldad puhtana ning hooldama kallasrada ja tagama rajal inimestele vaba läbipääsu

Ranna ja kalda kasutamine supelrannana

- § 16 (1) Avaliku supelranna asutamise loa annab kohalik omavalitsus, kui taotlejal on selleks olemas kinnisasja omaniku nõusolek ning supelranna asukoht vastab üldplaneeringule.
- (5) Avalikul supelrannal ei ole veekaitsevööndit.

Käesoleval ajal saarel avalikult kasutatavat supelranda ei ole.

Veekogude ja vee kasutust reguleerivad Asjaõigusseadus ja Veeseadus.

- Kinnisomand ei ulatu põhjaveele. Põhjavesi on riigi omandis.
- Avalikku veekogu võib kasutada igaüks.
- Veekogu omanik peab jätma avalikult kasutatava veekogu äärde kaldariba kallasrajana (laius vastavalt „Veeseaduses” antule on laevatatavatel veekogudel 10 m) kasutamiseks. Veekogu avalik kasutamine on veevõtt, suplemine, veesport, veel ja jää liikumine ning kalapüük seaduses sätestatud ulatuses.

Kallasrada võib igaüks kasutada veekogu ääres liikumiseks ja viibimiseks, kalastamiseks ning veesõidukite randumiseks.

4. SUPLUKOHHT

Alus: Ranna ja kalda kaitse seadus 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382);

Tervisekaitse eeskiri supelrandadele ja supluskohtadele. EV Sotsiaalministeerium, 1993 (projekt);

Asjaõigusseadus 09.06.1993 (RT 1993, 39, 590 ja RT I 1995, 26–28, 355)

Tervisekaitse eeskiri supelrandadele ja supluskohtadele kehtestab nõuded supelrandade asukoha valikul, planeerimisel, korrashoiul ning vee kvaliteedi kontrollimise korra.

Supelrand peab paiknema soodsate looduslike tingimustega alal, kus vee kvaliteet vastab kehtestatud nõuetele. Randa peavad viima ohutud juurdepääsuteed. Supelrand ei või paikneda tööstuse sanitaarkaitsetsoonis, peab paiknema sadamatest (sadamarajatistest) vähemalt 500 m kaugusel.

Supluskoht peab paiknema ülalpool reovete sisselaske.

Supelrannas ja tema kaitsealal on keelatud juhtida veekogudesse puhastamata reovett, teha süvendust jt. hüdrotehnilisi töid, ehitada saastavaid ja reostavaid ettevõtteid, rajada prügilaid jne., millega kaasneb vee kvaliteedi halvenemine.

Avalikus supelrannas viibimine on tasuta ja avalikul supelrannal ei ole veekaitsevööndit (Ranna ja kalda kaitse seadus § 16 p. 2 ja 5).

Saarel paikneb 2 supelranda, neist Liivsääre perspektiivis avalikult kasutatav (vt. joonis 2 M 1:10 000).

5. METSAD

Alus: „Metsaseadus” 09. 12. 1998 (RT I 1998, 113/114, 1872)

Väljavõtteid metsaseadusest:

§ 32. Metsakasutusõiguse kitsendused

(1) Avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsas kehtivad võõra metsa kasutajale järgmised kitsendused:

- 1) metsas tohib viibida, ka marju, seeni, pähkleid, dekoratiivoksi, ravimtaimi ja dekoratiivtaimi või nende osi varuda metsaomaniku huve põhjendamatult kahjustamata, ökosüsteemi ning jahiulukeid ja

kaitsealuseid loomi nende paljunemisperioodil ja teisi metsas viibijaid häirimata, metsa püsivaid jälgi jätmata ning tuleohutusnõudeid ja omaniku või riigimetsa majandaja nõudeid järgides;

- 2) telkida ja lõket teha võib üksnes selleks ettevalmistatud kohtades või metsaomaniku või riigimetsa majandaja loal.

Prangli saare metsad on kõik pinnasekaitse metsad.

Kaitsemetsad on kantud joonistele Eesti Metsakorralduskeskuses 1983.a. koostatud S. M. Kirovi nim. kolh. metsakorralduse alusel. Kitsendused Prangli maastikukaitsealal on määratud kaitseala kaitse-eeskirjaga.

6. TEED. TEHNOVÕRGUD JA - RAJATISED

6.1. TEED

Riigimaanteid saarel ei ole, vallateed on määratlemata.

Vallamaanteedel ja teise omaniku maavaldusega külgnevatel eramaanteedel kehtestab kaitsetsooni laiuse vallavalitsus.

6.2. ELEKTRILIINID

Alus: „Asjaõigusseadus” 09.06.1993 (RT I 1993, 39, 590; RT I 1995, 26–28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 967)

„Energiaseadus” (RT I, 1998, 71, 1201)

„Energiaseaduse ja sellega seonduvate õigusaktide muutmise seadus” (RT I 1998, 60, 951)

Väljavõte „Asjaõigusseadusest”:

§158(1) Omanik peab lubama oma kinnisasjast läbi viia elektri-, soojus-, side- ja muid liine maapinnal, maapöues ja õhuruumis koos liini tööks vajalike abiehitistega, kui liini ehitamine ei ole kinnisasja kasutamata võimalik. Samuti peab omanik lubama teostada liini teenindamiseks vajalikke töid liini trassil. Avariitöid võib teha omanikuga eelnevalt kokku leppimata.

§158(2) Teisele isikule kuuluval kinnisasjal asuvad liinirajatised ei ole kinnisasja olulised osad.

Väljavõte „Energiaseadusest”:

§15¹(2) Elektrivõrgu kaitsevööndi ulatus (mõõtmed) tulenevalt nende võrkude ohutusest, pingest ja asukohast kehtestatakse Vabariigi Valitsuse määrusega.

- (3) Elektrivõrgu kaitsevööndis peab kinnisasja omanik või valdaja kinni pidama järgmistest kitsendustest.
- 1) elektrivõrgu kaitsevööndis on keelatud tõkestada juurdepääsu elektrivõrgu ehitisteni, ladustada jäätmeid, tuleohtlikke materjale ja aineid, teha tuld, põhjustada oma tegevusega elektrivõrgu ehitiste taastamist ja korrosiooni, kõrvaldada üle 1000 V pingega elektrivõrgu õhuliinide kaitsevööndis massiüritusi;
 - 2) elektrivõrgu veekaabelliinide kaitsevööndis on keelatud teha süvendustöid, veesõidukiga ankrusse heita, liikuda heidetud ankru, kettide, logide, traalide ja võrkudega;
 - 6) elektrivõrgu kaitsevööndis on ilma võrguettevõtja loata keelatud ehitada, rekonstrueerida või lammutada hooneid ja rajatisi, teha mis tahes mäe-, laadimis-, süvendus-, lõhkamistöid, istutada ja langetada puid ja põõsaid;
 - 7) elektrivõrgu õhuliinide kaitsevööndis on ilma võrguettevõtja loata keelatud sõita masinate ja mehhanismidega, mille üldkõrgus maapinnast koos veosega või ilma on üle 4,5 m; üle 1000 V pingega elektrivõrgu õhuliinide kaitsevööndis rajada marjaaedu, traattarasid ja loomade joogikohti.

Alus: „Üle 1000-voldise pingega elektrivõrkude kaitse-eeskirjad, ENSV MN 11.04.1984.a. määrus nr. 197.

Kitsenduste ulatus:

Elektrivõrkude kaitsetsoonid kehtestatakse piki õhuline maatüki ja õhuruumina, mida piiravad vertikaaltasandid, mis asuvad mõlemal pool liini äärmistest juhtmetest nende hälbimatu asendi korral järgmistel kaugustel:

- 10 m kuni 20 kV pingega liinidest.

7. ERIOBJEKTID

7.1. VEEHAARE. VEESEIRE

Alus: „Veeseadus” 24. 01. 1996 (RT I 1996, 13, 241)

EV Keskkonnaministri määrus 01. 12. 1994 nr. 56 „Veehaarete ja veevarustusehitiste sanitaarkaitseala vööndite määramise juhend” (RTL 1995, 6).

Väljavõtted „Veeseadusest”

§ 28. Veehaarde sanitaarkaitseala

(2) Veehaarde sanitaarkaitseala ulatus on:

- 1) 50 m puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi ühe puurkaevuga;

§28¹(1) Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal laiusega 30 m või 50 m on majandustegevus keelatud v.a.:

- 1) veehaarderajatise teenindamine;
- 2) metsa hooldamine;
- 3) heintaimede niitmine;
- 4) veeseire.

Puurkaeve saarel ei ole. Projekteerimisel on tarbepuurkaev kooli ja rahvamaja vahelisele alale. Vajalik on puurkaev rajada ka Kelnase sadama juurde ja uue sadama kompleksis.

7.2. KALMISTU

Alus: SNiP 2.07.01-89

„Muinsuskaitseadus” 09.03.1994 (RT I 1994, 24, 391)

ENSV Tervishoiuministeeriumi (17.01.1984.a. nr. 5-5/28) ja ENSV Ehituskomitee 20.01.1984.a. nr. 2-33-276 kiri „Olemasolevate kalmistute sanitaarkaitsetsoonide kohta”.

Muinsuskaitseinspektsiooni peadirektori 17.02.1998.a. käskkiri nr. 4 A kehtestatud „Ajalooliste kalmistute hooldamine ja korrastamine. Metoodiline juhend.”

Sanitaarkaitsevööndi ulatus on 300 m kalmistu piirist elamuteni ja ühiskondlike objektideni (SNiP).

Olemasolevate kalmistute sanitaarkaitsevööndeid võib vähendada projekteeritavatele elamutele kuni 100 meetrini ning olemasolevatele elamutele kuni 50 meetri kaugusele tsentraalse veevarustuse korral. Alla 50 meetri kaugusele olevate kalmistute sanitaarkaitsevööndisse jäävad elamud tuleb planeerida likvideeritavateks (kiri).

Hoonete projekteerimine sanitaarkaitsevööndisse tuleb kooskõlastada Harju Maakonna Keskkonnaameti ja EV Sotsiaalministeeriumi Tervisekaitseteenistusega.

7.3. JÄÄTMETE LADUSTAMINE

Alus: „Jäätmeseadus” 10.06.1998 (RT I 1998, 57, 861)

Keskonnaministeeriumi määrus: „Jäätmete ladustuspaikade projekteerimise, rajamise, kasutamise ja sulgemise eeskirjad” (projekt)

§12 Jäätmekäitluskoht

(1) Jäätmekäitluskoht on tehniliselt varustatud või sisustatud ehitis jäätmete kogumiseks, taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks.

§17 Jäätmete kogumine

(1) Jäätmete kogumise korraldab jäätmevaldaja

(2) Jäätmetekitaja on kohustatud toimetama jäätmed kindlaksmääratud kogumiskohta.

§18 Jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine

(1) Jäätmevaldaja korraldab oma jäätmete taaskasutamise või lõpliku kõrvaldamise

(2) kohalik omavalitsus korraldab oma haldusterritooriumil korraldatud olmejäätmeveoga hõlmatud jäätmete taastamise või kõrvaldamise

Jäätmete käitluskohtade projekteerimine, rajamine, kasutamine ja likvideerimine toimub vastavate eeskirjade järgi.

Töös käsitletud alale jäätmete ladustamispaika ei jää, jäätmete kogumiskoht on Kelnase sadama piirkonnas.

7.4. MEREMÄRGID

Alus: Teede ja sideministri 31.aug. 1998.a. määrus nr. 49.

„Ehitustegevuse korra veeteedel ja navigatsioonimärkide vahetus läheduses ning mõjupiirkonnas kinnitamine”

§19 Ehitustegevus navigatsioonimärgi vahetus läheduses (50 m raadiuses märgist) ja selle mõjupiirkonnas (märgi nähtavuse suunas merelt vaadatuna) tuleb kooskõlastada Veeteede Ametiaga..

Prangli saarel paiknevad Eesti Veeteede Ameti hallatavad „Loode” ja „Kagu” tulepaak, Keri saarel Keri tuletorn. Aksi tuletorni haldajaks on Muuga sadam.. Meremärkide teenindamiseks vajalik teenindusmaa on vormistamata.

7.5. RIIGI PLAANILISE PÕHIVÕRGU JA TIHENDUSVÕRGU PUNKT

Alus: Haldusõigusrikkumiste seadustik. RT I 1997, 66–68, 1109.

§48 Geodeetilise võrgu märkide kahjustamine.

Kohaliku (linnade või valdade) või riikliku plaanilise, kõrguselise ja gravimeetrilise võrgu märkide hävitamise, rikkumise või omavolilise teisaldamise eest määratakse rahatrahv kuni kaheksa päevapalga ulatuses.

Eravalduses olevale maa-alale paigutatud punkti kaitseks ja jälgimiseks kehtestatakse servituut (tingimused on väljatöötamisel).

Käsitletaval alal paikneb Riigi Maa-ameti andmekogude arhiivi andmetel neli geodeetilise tihendusvõrgu punkti:

Prangli nr. 1206 ($x=6612388.017$; $y=555022.320$)

Prangli nr. 1297 ($x=6612090.040$; $y=555870.118$)

Ergisadama nr. 1208 ($x=6609312.151$; $y=555318.534$)

Ergisadama nr. 1209 ($x=6609501.834$; $y=5558777.134$)

7.7. PIIRIVALVEKORDON, PIIRIVALVE

Alus: „Riigipiiri seadus” 30.06.1994.a. (RT I 1994, 54, 902)

„Piirivalveseadus” 30.06.1994.a. (RT I 1994, 54, 903)

Väljavõte Piirivalveseadusest:

§7 (1) Piirivalvel on õigus.

1) liikuda takistamatult jalgsi ja sõidukitega avalikel, ajutistel ja erateedel ning kallasradadel, piiririkkuja jälitamisel aga ka väljaspool neid ilma omaniku või valdaja nõusolekuta.

Piirivalvekordonit saarel ei ole. Ruumid piirivalve ja tollitöötajate tarbeks tuleb ette näha planeeritavasse Mõlgi sadamasse.

7.6. KOPTERIVÄLJAK

Alus: Lennunduseeskiri AGA E2-1 15.07.1994.a.

Väljavõte eeskirjast:

1. Maandumisrada (6×6 m) ja laskumisrada (35×25 m) pind peab olema selline, et tiiviku põhjustatud õhuvoolud ei tekita pinnaseosakeste eraldumist, mis võivad kahjustada korpust, reisijaid või kõrvalisi isikuid.
2. Ohutusosalal (75×35 m) ei tohi olla takistustena vaadeldavaid kive, kände, põõsaid, lahtisi kraave või muud sellesarnast.

III FUNKTSIONAALNE TSONEERIMINE. TERRITOORIUMI PLANEERIMINE

Funktsionaalne tzoneerimine on esitatud joonisel 2 „Üldplaneering” M 1:10 000.

Põhieesmärgiks on üldjoontes fikseerida saare tulevast maakasutust.

Territooriumi tzoneerimisel on tuginetud piirkonna potentsiaalsetele arenguvõimustele ja vajadustele ning riigi, valla ja kohalike elanikkonna huvidele.

Riigi huvid on eelkõige keskkonnakaitselised aga ka riigikaitselised tingituna oma asendist.

Keskkonnakaitselised huvid seisnevad normaalse keskkonnaseisundi tagamiseks ja loodusressursside säästlikuks kasutamiseks kehtestatud nõuetes maakasutajatele.

Valla huvi on maade reserveerimisega luua võimalused saare arenguks, et kindlustada elanikud elu- ja töökohtadega, teeninduse ja inimsõbraliku keskkonnaga.

Maa sihtotstarbe määratlemisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse 29.04.1996.a. määrusest nr. 120 (Vabariigi Valitsuse 24.01.1995.a. määrusega nr. 36 kinnitatud „Katastriüksuse sihtotstarbete liikide ja nende määramise aluste” muutmine, RT I 1996, 32, 636).

Tzoneerimisel ei ole lähtutud maa omandivormist.

Maa-alade hoonestamine toimub maa omaniku ja hoonestaja õigusliku kokkuleppe alusel koos maa tsiviilkäibesse minekuga.

Funktsionaalse tzoneerimise joonisel on toodud saare jaotus maakasutuse iseloomu järgi:

VÄIKEELAMUMAA (EE)

Uued võimalikud väikeelamute reservmaaalad on planeeritud jätkuna olemasolevatele.

Planeeritud elamud paiknevad sarnaselt olevatele piki külade peateid ja peavad sobima arhitektuurselt

Foto 10. Külamiljöö

olemasoleva külahoone-
nustusega.

Piki peateid paiknev
hoonestus võimaldab
neid perspektiivis väi-
keste kulutustega
ühendada saare ma-
gistraaltehnovõrkude-
ga.

Foto 11. Külamiljöö

VÕIMALIK ELAMUEHITUSE HAJAPIIRKOND

Endised küla heina- ja karjamaad on planeeritud elamuehituse hajapiirkonnaks.
**Üksikute väikeelamute planeerimisel siia peaks jälgima selle sobivust saarel
väljakujunenud hoonestustavadega.**

Väikeelamumaa ja elamuehituse hajapiirkond on valitud lähtudes erinevatest as-
jaoludest (riiklikud maakasutuskitsendused, looduslikud tingimused, teedevõrk,
endiste majapidamiste asemed jne.). Elamuehitusluba on võimalik taotleda ka
planeeritud elamumaalt välja jääval alal.

ÜHISKONDLIKE HOONETE MAA (Üh)

Kooli ja rahvamaja maa-ala suurus võimaldab siin vajaduse korral teha juurdeehi-
tisi.

Foto 12. Kauplus

ÄRIMAA (Ä)

Suurem ärimaa on
planeeritud rajatava
sadama naabrusse.
Sadama ja ärimaa
lähedus võimaldab
lahendada mõlema
maa-ala teed ja
tehnovõrgud ühiselt.
Planeeritud ärimaal

võiks paikneda kämpingukompleks — majutus, toitlustus, matka- ja sporditarvete laenus, telkimisväljak, spordi- ja mänguväljakud, saun jne.

Ärimaa reservala on planeeritud oleva diiselektrijaama kohale ja on võimalik kasutusele võtta pärast uue diiselektrijaama valmimist Kelnase sadamas.

TOOTMISMAA (T)

Tootmismaa-aladena on käsitletavat Kelnase ja Mõlgi sadamad.

Planeeritud Mõlgi sadama kaudu saab Prangli kolmandiku võrra lühema ühendustee mandriga.

Uus sadam kujuneb reisi- ja väikelaevade sadamaks.

Sadamakompleksi peaks kuuluma sadamahooned — administratsiooni ruumid, tolli- ja piirivalvepunkt, kauplus, puhvet, külalistetoad, klubiruumid, pesemisruumid, infopunkt, ruumid päästkeskusele jne.

Sadamas asuvad kütuse- ja veetankla, ellingud, väikeremont jms.

Sadama ehitusega kaasneb uue tee rajamine Idaotsa küla viimaste majade juurest sadamani.

Samuti peaks rekonstrueerima olevat kahte sadamat ühendavat külavaheteed.

Kelnase sadam jääb põhiliselt kalasadamaks, kuid võiks ka tulevikus teenindada väikelaevu.

Sadamale on planeeritud reservmaa-ala (kalatööstus, remont). Endise NL piirivalve tühjaltseisvaid hooneid võiks kasutada väiketööstuse rajamiseks või korraldada lastelaagreid.

Suurem planeeritud tootmismaa-ala asub saare põhjaosas ja on reserveeritud tuulegeneraatorite paigutamiseks (maa munitsipaalomandis). Alale on vajalik koostada detailplaneering ja kuna ta saub kogu ulatuses ehituskeeluvööndis, on vajalik keskkonnaministri erikooskõlastus.

KAITSEALUNE MAA (H)

Kaitsealuse maa moodustavad:

- olev kaitsemets;
- Prangli maastikukaitseala saare kaguosas koos Aksi saarega.

Kaitsealale jäävad saare ilusamad metsad, liivaluidetel musta lepa kasvuala, taimestiku seireala.

Sii on planeeritud puhkeotstarbelised rajatised:

- telkimisväljak, mis peaks koos oleva rahvapitude väljaku ja supelrannaga moodustama ühtse puhkekompleksi;

- avalik supelrand kaitseala lõunaosas, mis vajab heakorrastamist ja ranna-teeninduse väljaehitamist (suplemiskoha märgistamine vees, vetelpääste post, riietuskabiinid, võimalik dušside väljaehitamine jne).

ÜLDMAA (Üm)

Planeeringus on üldmaana käsitletud suuremate maa-aladena spordiväljak ja kalmistu.

Üldmaa on maa, millelt ei taotleta kasumit.

Spordiväljaku maa-alale on planeeritud teise kasutusala kopteriväljak. **Kopteri maandumiseks vajab väljaku aluskiht tugevdamist ja on tarvis välja ehitada valgustussüsteem.**

Kalmistu sanitaarkaitsevööndisse 300 m on keelatud ehitada elamuid.

Leppemärkidga on märgitud supelrandade, lautrikohtade ja rahvapeoväljaku (telkimisplats) maa-alad.

PÕLLUMAJANDUSMAA (MP) JA METSAMAA (MM)

Põllumajandus- ja metsamaadena (seaduse järgi maatulundusmaa) on käsitletavat põhiliselt rannikuala looduslikud rohumaad ja väiksemad metsatükid, mis ei kuulu kaitsemetsade kategooriasse.

SIHTOTSTARBETA MAA (S)

Sihtotstarbeta maana on planeeringus käsitletud liivikud, kiviklibu, kadastikud ja soised alad.

Saare põhja- ja edelatipud on oma maastikulise omapära tõttu **käsitletavad miljöökaitsealadena. Maa-ala tuleks säilitada inimtegevusest puutumatuna.**

Kogu Prangli saar on praktiliselt kasutatav puhkemajandustsoonina. Puhkuse tarbeks on planeeritud:

- võimalikud väikeelamute (suveelamute) maa-alad;
- Mõlgi väikelaevade sadam koos teenindusega;
- kämpingukompleks;
- avalik supelrand Mõlgi sadama kõrval;
- telkimisväljak Ülesaare neemel;
- saare kaunimaid kohti ja vaatamisväärsusi läbivad matkarajad.

IV RIIGI- JA MUNITSIPAALMAAD

Alus: „Maareformiseadus” 30.04.1996.a. RT I 1996,41,796

Foto 13. Prangli „Loode” tulepaak

1. RIIGIMAAD

Planeeritavale alale jäävad riigivara registris olevad ehitised ja rajatised on esitatud joonisel 1 olevas tabelis nr. 2 (teenindusmaa määramata).

Põhja Piirivalvepiirkonna bilansis olev Piilkonnamaja nr. 1 (riigivara registri nr. 02007474, joonisel 1 nr. R4) asub munitsipaalomandis oleval maal (m/ü Rajatise I, Harju maavanema korraldus 01.07.1998 nr. 2344, joonisel 1 nr. M13) — seega ebakõla riigi ja valla huvide vahel. Probleem on lahendatav osapoolte kokkuleppel.

Kaaluda vabaks jääva mereäärse riba (1940. a. riigimaa) riigi omandisse jätmist.

2. MUNITSIPAALMAAD

Viimsi Vallavalitsuse andmetel on munitsipaalomandis 13,4 ha, sellest katastrisse kantud 10,9 ha. Vormistamisel on 1,2 ha.

Töös on tehtud ettepanek munitsipaalomandisse võtta:

- vallateed;
- surnuaed;
- planeeritava sadama maa-ala;
- kopteri maandumisplats;
- lautrikohad (M13 olev rajatis riigivara registris nr. 02007474);
- telkimiskoht;
- sotsiaal-kultuurilise otstarbega maa

Kaaluda perspektiivsete puurkaevude tarbeks vajaliku maa munitsipaliseerimist.

Valla maahanked ja munitsipaalmaa tekkimine peab tagama

- saare avaliku ja avatud maakasutuse normaalse funktsioneerimise (teed, sadamad, puhkealad) — üldkasutatav maa;
- valla edaspidise arengu.

Viimsi Vallavalitsuse ja ja volikogu taotlused ja ettepanekud maa ja ehitiste ning rajatiste munitsipaalomandisse võtmiseks Prangli saarel on antud joonisel 1 (väljatrükk M 1:10 000 joonis 1).

KOKKUVÕTE. ETTEPANEKUD

1. Prangli saare üldplaneering hõlmab Prangli, Aksi ja Keri ning Prangli saare lääneosas paiknevaid väikesaari.
2. Saare arengu võtmeküsimusteks on:
 - Mõlgi sadama väljaehitamine;
 - tehnovõrkude (puurkaevud, puhastusseadmed, elektriliin, teed) rajamine;
 - puhkemajanduse arendamine.
3. Töös on reserveeritud maad
 - elamute ja suvilate ehitamiseks;
 - ettevõtluse arendamiseks;
 - Mõlgi sadamarajatiste ja kämpingu ehitamiseks.

Tsoneerimisel ei ole lähtutud maa omandivormist.

4. Erilise tähelepanuga tuleb suhtuda sadama maismaaehitiste sobitamisse saare rannamaastikku.
5. Turistide valda meelitamise seisukohast on oluline:
 - Saare läbimõeldud eksponeerimine;
 - majutuskohtade olemasolu;
 - matkaradade kujundamine;
 - pakutavate teenuste kvaliteedi parandamine ja nomenklatuuri laiendamine.

Külaliste arv saarele peab jääma kontrollitavaks.

6. Esmajärjekorras vajalikud projekteerimis- ja uurimistööd:
 - saare keeruka hüdroloogilise ehituse tõttu joogiveeks sobiva veekihi leidmine;
 - Lõunaranna maastiku looduskaitse ja puhkemajanduslik uuring, selgitades välja piirkonna kasutustaluvuse piirid ning täpsustades ühenduste ja tehnovõrkude võimalikud asukohad;
 - looduskaitseala „Prangli mets” kaitse-eeskirja koostamine;
 - uue metsakorralduskava koostamine.
7. Saare elanike ees seisvate probleemide (ettevõtluse areng ja uute töökohtade loomine, keskkonnakaitse) lahendamiseks on vajalik üksteisemõistmine ja tihe koostöö ettevõtjatega.

Saare areng sõltub eelkõige kohalike elanike initsiatiivist.

KASUTATUD MATERJALID

SEADUSED, MÄÄRUSED, JUHENDID

1. Alevite, alevike ja külade nimistu kinnitamine ning nende lahkmehoonte määramine. Vabariigi Valitsuse 18.12.1997.a. määrus nr. 244 (RT I 1997, 95/96, 1577).
2. Asjaõigusseadus 09.06.1993. (RT I 1993, 39, 590, RT I 1995, 26–28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 976; 1999, 44, 509 - terviktekst).
3. Eesti metsapoliitika. Riigikogu otsus 11.06.1997. (RT I 1997, 47, 768).
4. Energiaseadus. (RT I 1998, 71, 1201).
5. Kaitse all olevad looduskaitsealad ja -üksikobjektid. Keskkonnaministeriumi määrus 20.10.1993.a. nr. 29.
6. Kaitstavate loodusobjektide seadus 01.06.1994. (RT I 1994, 46, 773).
7. Kaitstavate loodusobjektide seaduse muutmise seadus 04.03.1998. (RT I 1998, 23, 323).
8. Katastriüksuse sihtotstarbete liikide ja nende määramise aluste muutmine. EV Valitsuse 29.04.1996.a. määrus nr. 120 (RTL 1996, 32, 636).
9. Kultuurimälestiseks tunnistamine. Ajaloomälestised (RTL 1996, 119/120, 627; RTL 1998, 40/41, 189), arheoloogiamälestised (RTL 1998, 259/260, 1059), arhitektuurimälestised (RTL 1997, 172/173, 962; 1999, 16, 176), kunstimälestised (RTL 1997, 5, 27).
10. Looduskaitseregistri asutamine ja põhimäärus. EV Valitsuse 29.04.1996.a. määrus nr. 119. (RT I 1996, 32, 635).
11. Maakatastriseadus 12.10.1994. (RT I 1994, 74, 1324).
12. Maakorraldusseadus 25.01.1995. (RT I 1995, 14, 169).
13. Maareformiseadus — terviktekst 12.06.1996 (RT I 1996, 41, 796).
14. Metsaseadus 09.12.1998 (RT I 1998, 113/114, 1872); Metsaseaduse, haldusõigusrikkumiste seadustiku ja kriminaalkoodeksi muutmise ja täiendamise seadus (24.05.1995 (RT I 1995, 53, 845).
15. Muinsuskaitse seadus 09.03.1994 (RT I 1994, 24, 391).
16. Piirivalveseadus 30.06.1994.a. (RT I 1994, 54, 903).
17. Planeerimis- ja ehitusseadus 14.08.1995 (RT I 1995, 59, 1006).
18. Prangli maastikukaitseala kaitse-eeskiri ja välispiiri kirjeldus (RT I 2000, 2, 11)
19. Ranna ja kalda kaitse seadus 22.02.1995 (RT I 1995, 31, 382).
20. Riigipiiri seadus 30.06.1994 (RT I 1994, 54, 902).
21. Teede- ja sideministri 31.08.1998.a. määrus nr. 49 „Ehitustegevuse kord veeteedel ja navigatsioonimärkide vahetus läheduses ning mõjupiirkonnas (RTL 1998, 266, 1101).
22. Tervisekaitse eeskiri supelrandadele ja supluskohtadele. EV Sotsiaalministerium. Tallinn, 1993 (projekt).
23. Veeseadus — terviktekst (RT I 1996, 13, 240–241).
24. Üle 1000 V pingega elektrivõrkude kaitse-eeskirjad. ENSV MN määrus 11.04.1984.a. nr. 197.

PROJEKTID, STATISTILISED VÄLJAANDED

25. Eesti NSV külanõukogude ja maa-asulate rahvastik 1959.a., 1970.a. ja 1979.a. rahvaloenduse andmeil. ENSV Statistika Keskvalitsus. Tallinn 1981.
26. Eesti meresaarte nimestik. EV Keskkonnaministeerium, Info- ja tehnokeskus, Tallinn 1996.
27. Eesti puhkepiirkondade generaalplaani täiendamine (1990). RPI „Eesti Maaehitusprojekt”, töö nr. 8901105, Tallinn 1990.
28. Eesti saarte infrastruktuuri arendamise riikliku programmi projekt (I versioon). Saarte Instituut, Kuressaare 1995.
29. Eesti Vabariigi külanõukogude ja maa-asulate rahvastik 1970.a., 1979.a. ja 1989.a. rahvaloenduse andmetel. Riigi Statistikaamet. Tallinn 1990.
30. Eesti Vabariigi rannikuvööndi kaitse skeem. III etapp, Harju maakond, Viimsi vald. RPI „Eesti Maaehitusprojekt”, töö nr. 9104302. Tallinn 1993.
31. Eesti valdade rahvastik 01.01.1998. Riigi Statistikaamet. Tallinn 1998.
32. Harju maakonnaplaneering. Harju Maavalitsus, Tallinn 1998.
33. Harju raj. Kirovi nim. k/a mullastiku kaart M 1:10 000. RPI „Eesti Põllumajandusprojekt”, 1965.
34. H. Gustavson, R. Malmsaar, E. Talström. Prangli. Tallinn 1979.
35. Lennunduseeskiri AGA E 2-1 15.07.1994.
36. Prangli ja Leppneeme sadamate asukohavaliku keskkonnaekspertiis. OÜ E-Konsult töö nr. E515, Tallinn 1998.
37. Prangli saare lõunaranniku madalmeres täiteliiva otsingute ja uuringute aruanne. E6K Geokeemia ja Meregeoloogia osakond. Tallinn 1992.
38. Prangli saare mullastiku kaardi korrektuur-töömaterjalid. AGRIMENTO, 1998.
39. S. M. Kirovi nim. kolh. metsakorraldus. Eesti Metsakorralduskeskus 1984.
40. Pranglin sähköistysprojekti
Verkorakennus OY, 1991
41. Гидрогеологическая экспедиция
ОТГЕТ
о проведенных работах по разведке природного газа на острове Б. Прангли
Эст. ССР
Упр. Геологии и охраны НЕДР ПРИ СИ ЭССР

PRANGLI SAARE ÜLDPLANEERINGU KOOSKÖLASTAMINE

Alus: Planeerimis- ja ehitusseadus 1995.a. (PES)

Kooskõlastuse taotleja: Viimsi Vallavalitsus

p. I osas projekteerija

Kooskõlastaja, alus, kirja nr.	Kooskõlastatav objekt	Märkused	Projekteerija seisukoht
I Vastavalt PES §17 p. 2.3)			
Harjumaa ja Tallinna Muinsuskaitse Inspeksioon	kultuurimälestised		
II Harju Maavalitsuse seisukoht (PES §17 p. 2.3)			